

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK MUSTAFA KEMAL'İN SAMSUN'A ÇIKIŞI HAVZA GENELGESİ

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK: SAMSUN'A ÇIKIŞ

- Karadeniz bölgesinde Rum çetelerinin taşkınlıklarından dolayı asayiş bozulmuştu. **İtilaf Devletleri, Osmanlı Hükümetine baskı yaparak bu bölgedeki karışıklığın giderilmesini** istediler.
- Osmanlı Hükümeti, **İtilaf Devletlerinin Mondros Ateşkes Antlaşmasını bahane ederek bölgeyi işgal etmesini önlemek amacıyla** Mustafa Kemal'i asayiş ve güvenliği sağlaması için **9. Ordu Müfettişi** olarak görevlendirdi.

ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK: SAMSUN'A ÇIKIŞ

"9. Ordu Müfettişi" sıfatıyla Anadolu'ya gönderilen Mustafa Kemal'in görevi;

- Karadeniz bölgesinde Türk halkının Rum çetelerine karşı başlattığı direniş hareketlerini önlemek,
 - Halkın elindeki silah ve cephaneleri toplamak,
 - İşgallere karşı kurulan Milli Cemiyetlerin faaliyetlerini durdurmak,
-
- Mondros'a uymayarak dağıtılmamış olan, Erzurum'daki 15. Kolordu'yu dağıtıp, silahlarını İtilaf Devletleri'ne teslim etmekte.

ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK: SAMSUN'A ÇIKIŞ

- Mustafa Kemal, **9. Ordu Müfettişi** olarak geniş yetkilerle donatılmış, doğudaki tüm illerde askeri ve sivil makamlara emir verme yetkisi almıştır.
- 16 Mayıs 1919'da İstanbul'dan yola çıkan Mustafa Kemal, **19 Mayıs 1919**'da Samsun'a çıkmıştır.

➤ **Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkmasıyla milli mücadele fiilen başlamıştır.**

Püf yorum:

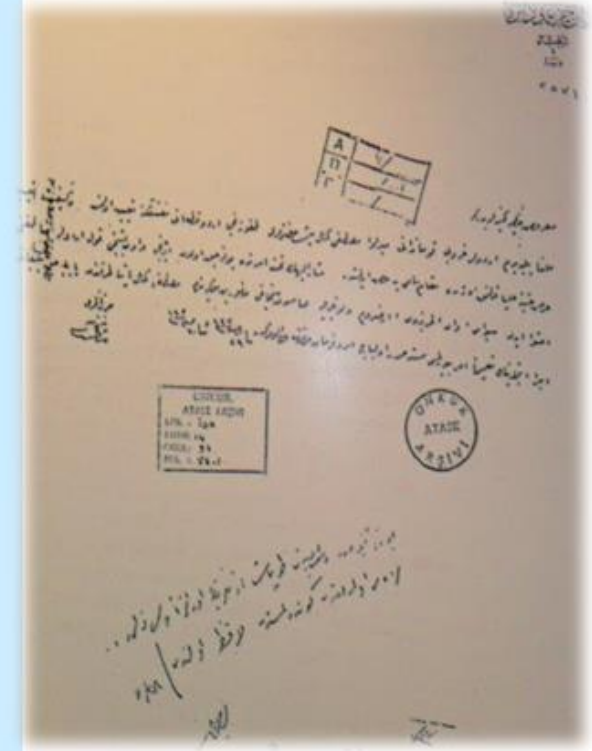
- Samsun'a çıkışından itibaren, **Mondros'a uyulmamasını** isteyen Mustafa Kemal'in asıl amacı;
- ✓ **Milli bilinci uyandırmak ve yaygınlaştırmak**
- ✓ **Milli birliği gerçekleştirerek, bağımsızlık savaşını başlatmak,**
- ✓ **Milli egemenliğe dayanan, kayıtsız, şartsız, bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmaktır.**

- Mustafa Kemal, Samsun ve çevresindeki incelemelerden sonra İstanbul Hükümeti'ne bir rapor **(Samsun Raporu)** göndermiştir.

Bu raporda;

- Rumların siyasi emellerinden vazgeçmeleri halinde, asayişin kendiliğinden düzeleceğini,
- Türklüğün yabancı mandasına tahammülü olmadığını,
- Yunanlıların İzmir'de hakları olmadığını ve işgalin haksız olduğunu, ifade etmiştir.

Püf çıkarım:

Bu raporla Mustafa Kemal, **ilk kez resmi görevine ters düşmüştür.**

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

- Samsun'dan sonra **Havza**'ya geçen Mustafa Kemal, burada bir **genelge yayımlayarak** ülkenin her yanındaki askeri ve sivil makamlara gönderdi.

Bu genelgede halktan,

- ✓ **İşgallere karşı protesto mitingleri ve gösteriler yapılması,**
(*milli bilinci canlandırmak*)
- ✓ **İstanbul Hükümeti'ne işgalleri kınayan protesto telgrafları çekilmesi,**
- ✓ **Azınlıklara karşı taşkınlıklar yapılmaması,**
(*yeni işgallere bahane oluşturmamak*)
- ✓ **Komutanların hiçbir şekilde silahlarını teslim etmemesi**
(Mondros'a karşı çıkılmış) ve
- ✓ **Yurdun her tarafında direniş cemiyetleri kurulması**
(**Milleti örgütleme**) istenmiştir.

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

Püf yorum:

Genelgenin amacı;

- ❑ **Türk halkını işgallere karşı uyarmak ve kitlesele olarak harekete geçirmek,**
- ❑ **Milli bilincin uyandırılmasını ve canlandırılmasını** sağlamaktır.

- Mustafa Kemal Paşa'nın genelgedeki bu isteklerine, Türk halkı, Anadolu'nun her tarafında **mitingler düzenleyerek** cevap vermiştir.

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

- Havza genelgesinden sonra birçok yerde ve İstanbul'da mitingler düzenlenmesi üzerine İtilaf Devletleri, **birçok Türk aydınını tutuklayarak sürgüne göndermiştir.**
- **İstanbul Hükümeti ise Mustafa Kemal Paşa'yı geri çağırmış,** fakat Mustafa Kemal geri dönmediği gibi İstanbul'a çektiği telgrafta; *"Anadolu'da oluşmaya başlayan ulusal hareketi hiçbir gücün durduramayacağını"* bildirmiştir.

Püf bilgi: Havza Genelgesi, Milli Mücadele döneminde yayınlanan ilk ulusal genelgedir.

Püf çıkarım: Mustafa Kemal Paşa'nın çağrılmasına rağmen **milletin çıkarlarını işgalci güçlere ve İstanbul Hükümeti'ne karşı çekinmeden savunmaya çalıştığını gösterir.**

Bir sonraki dersimiz

Amasya Genelgesi

ABONE OL

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni